

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5Co/3/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3819205466
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denis Vékony
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3819205466.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Denisa Vékonyho a sudkýň JUDr. Eriky Zajacovej a JUDr. Márie Vrtochovej v právnej veci žalobcu Focus Model Management, s.r.o., so sídlom Bratislava, Kuzmányho 4, IČO 35 892 978, zastúpeného JUDr. Elenou Ľalíkovou, advokátkou so sídlom Bratislava, Podbrezovská 34, proti žalovanej O. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom S., O. X/X, zastúpenej Advokátskou kanceláriou OLŠOVSKÝ, spol. s.r.o., so sídlom Prievidza, G. Švéniho 6, o zaplatenie 10.000 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 02. novembra 2021, č.k. 11C/35/2019-211, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výroku III. o náhrade trov konania zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.000 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 1.000 eur od 16.05.2019 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku (výrok I.). V prevyšujúcej časti žalobu zamietol (výrok II.) a žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi vo výške 99,9 % (výrok III.). V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanej zaplatenia 10.000 eur s príslušenstvom. Žalobu odôvodnil tým, že dňa 23.06.2016 bola uzatvorená Zmluva o výhradnej spolupráci materskej agentúry s modelkou medzi Focus Model Management s.r.o. a O. R., zmluva ktorá bola uzatvorená na päť rokov. Počas zmluvy došlo zo strany modelky k porušeniu povinností uvedených v čl. IV. bod 2 písm. a), m) zmluvy tým, že modelka bez súhlasu materskej agentúry vykonávala rovnakú činnosť, ako v materskej agentúre, avšak túto činnosť realizovala prostredníctvom inej agentúry. Pre prípad porušenia uvedených ustanovení sa podľa čl. IV. bod 3 zmluvy modelka zaviazala zaplatiť materskej agentúre zmluvnú pokutu vo výške 10.000 eur. Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie zistil, že Zmluvu o výhradnej spolupráci materskej agentúry s modelkou uzatvorili dňa 23.06.2016 Materská agentúra Focus Model Management s.r.o., v zastúpení konateľa Mgr. B. H. a modelkou O. R., v zastúpení zákonného zástupcu matky X. R.. Predmetom Zmluvy bolo sprostredkovanie činností, vystupovaní a prezentácie modelky v oblasti modelingu, súťaží krásy, módy, reklamy, tlače, televízie, videa, divadla, internetu alebo iných novovzniknutých médií (ďalej ako produkcia) za finančnú odmenu. V zmysle čl. III. bod 3.1 modelka sa zaväzuje, že bez súhlasu a spolupráce s materskou agentúrou neuzatvorí žiadnu zmluvu alebo dohodu, ktoré priamo alebo nepriamo súvisia s plnením predmetu tejto zmluvy; v prípade, ak modelka uzatvorí akúkoľvek zmluvu bez súhlasu materskej agentúry, ktorej predmetom bude vykonávanie činnosti zo strany modelky smerujúcej k produkcii, má materská agentúra nárok na províziu z takto uzatvorenej zmluvy vo výške, ako by bola produkcia sprostredkovaná materskou agentúrou. V čl. IV. bod 4.3 je upravené porušenie povinností zo strany modelky tak, že modelka sa zaväzuje zaplatiť materskej agentúre zmluvnú pokutu vo výške 10.000 eur, ak modelka poruší alebo nesplní ktorýkoľvek zo svojich záväzkov alebo povinností uvedených v čl. III. ods. 3.1. alebo čl. IV. ods. 4.2. písm. a), m), q) tejto zmluvy, a to aj opakovane za každé takéto porušenie povinnosti. Právna zástupkyňa žalobcu listom zo dňa 22.04.2019 vyzvala žalovanú na zaplatenie sumy

10.000 eur, nakoľko žalobca zistil a má i k dispozícii fotografie žalovanej aj iné dôkazy, z ktorých vyplýva, že počas platnosti zmluvy so žalobcom žalovaná porušila čl. IV. bod 2 písm. a) a čl. IV. bod 3 Zmluvy. Zo zmluvy uzatvorenej dňa 01.03.2019 medzi materskou agentúrou M Management s.r.o. a žalovanou vyplýva, že materská organizácia sa zaviazala vyvíjať činnosť smerujúcu k prezentácií modelky v rámci možných dostupných médií i na verejných vystúpeniach, za ktorý záväzok sa zaväzuje zaplatiť dohodnutú odmenu. Materská agentúra sa zaviazala vytvárať podmienky pre rozvoj kariéry modela, najmä v takých oblastiach, ako sú modeling, reklama, film, video, herectvo, hudba. Žalobca predložil aj fotky modeliek, na ktorých sa nachádza aj žalovaná, ide o fotenie v Španielsku cez agentúru BERTA Models.

2. Súd posúdil Zmluvu o výhradnej spolupráci materskej agentúry so žalovanou zo dňa 23.06.2016 ako obchodno-právny vzťah, v zmysle § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka, ktorého obsahom bola aj dohoda o zmluvnej pokute. V zmysle uzatvorenej zmluvy sa žalovaná okrem iného zaviazala v čl. 3. bod 3.1 tejto zmluvy, že bez súhlasu a spolupráce s materskou agentúrou neuzatvorí žiadnu zmluvu alebo dohodu, ktoré priamo alebo nepriamo súvisia s plnením predmetu tejto zmluvy. Súhlasom materskej agentúry, ktorej by predmetom bolo vykonávanie činnosti modelky smerujúce k produkcii, ktorá je definovaná čl. 1 bod 1.1 tejto zmluvy má nárok na províziu z takto uzavretej zmluvy vo výške. Súd sa zaoberal, či žalovaná porušila povinnosti upravené v čl. 4 bod 4.2. písm. a) zmluvy tým, že svoje fotografie od žalobcu použila pre inú agentúru, teda vykonávala počas trvania platnosti zmluvy so žalobcom produkciu bez jeho súhlasu. Súd zistil z predloženej fotodokumentácie, že žalovaná porušila toto ustanovenie tým, že použila tieto fotografie prostredníctvom agentúry BERTA v Španielsku a tiež v spoločnosti M Management s.r.o., a to v čase, kedy trval zmluvný vzťah so žalobcom. Súd sa zaoberal tým, či sú splnené podmienky pre možnosť zníženia zmluvnej pokuty podľa § 301 Obchodného zákonníka. Súd pri znížení zmluvnej pokuty poukázal na okolnosti prípadu, najmä na postavenie žalovanej, ktorá uzatvárala zmluvu ako maloletá, zastúpená matkou, počas trvania právneho vzťahu žalovaná podľa vyjadrenia konateľa žalobcu Mgr. H. zarobila najviac 2.000 eur a podľa vyjadrenia žalovanej zarobila najviac 1.000 eur. Zmluvnou pokutou bola zabezpečená produkcia žalovanej ako modelky počas trvania zmluvy so žalobcom, výlučne s jeho vedomím a za takúto produkciu patrí podľa zmluvy odmena žalobcovi. Z obsahu zmluvy nevyplýva, akú by mala žalovaná odmenu za produkciu pri žalobcovi. Zmluvná pokuta je zjavne neprimeraná z povinností, ktoré zabezpečuje voči príjmom, ktoré žalovaná počas dvoch rokov počas trvania zmluvy dosiahla, zároveň je neprimeraná voči možnej škode, ktorá by žalobcovi vznikla. Na základe uvedených skutočností súd uplatnil moderačné právo a znížil zmluvnú pokutu na sumu 1.000 eur a vo zvyšnej časti žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 2 v spojení s § 262 ods. 2 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku, proti výroku III. o náhrade trov konania, podal odvolanie žalobca. Uviedol, že priznanie náhrady trov konania žalovanej vo výške 99,9 % nezodpovedá výroku vo veci samej, ktorým súd vyhovel žalobe v rozsahu 1/10, keď v prevyšujúcej časti 9/10 žalobu zamietol, tak žalovaná mala úspech vo veci v rozsahu 8/10, teda mohla mať nárok na náhradu trov konania v rozsahu 80 %. Tento výrok je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov a len s odkazom na § 255 ods. 2 v spojení s § 262 ods. 2 CSP. Rozhodovanie o náhrade trov konanie nemôže byť výsledkom iba mechanického posudzovania úspechu v konaní. Podľa nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 56/2017, aj keď CSP nemá ustanovenie obdobné § 142 ods. 3 OSP, nevylučuje osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nároku na náhradu trov konania v prípadoch, keď výška plnenia závisela od úvahy súdu, a to z hľadiska výsledku v zásade zhodne ako podľa OSP. Súd prvej inštancie v prejednávanej veci využil svoje moderačné právo, na základe ktorého znížil zmluvnú pokutu zo sumy 10.000 eur na sumu 1.000 eur. Žalobca podal žalobu dôvodne a od tejto doby bol vystavený neistote o správnej výške žalobou uplatnenej sumy, pretože nepoznal typ schémy, podľa ktorej bude súd postupovať pri realizácii moderačného práva. Preto za tento postup súdu nemôže byť žalobca druhýkrát sankcionovaný v rámci náhrady trov konania. Rozhodovanie o náhrade trov konania je integrálnou súčasťou súdneho konania ako celku, preto i na túto časť konania dopadajú princípy spravodlivého procesu, preto rozhodnutie nesmie byť len mechanickým posudzovaním výsledku sporu bez komplexného zhodnotenia rozhodnutia v merite veci a má byť zrejším a logickým ukončením celého konania. Z hľadiska materiálnej spravodlivosti mal žalobca plný úspech v konaní, hoci mu súd priznal len 1/10 z uplatnenej sumy (zmluvnej pokuty). Bolo by v rozpore s ochrannou funkciou civilného procesného práva, ak by súd nepriznal náhradu trov konania účastníkovi, ktorý bol nútený dôvodne hájiť svoje práva tak, ako bolo preukázané v danom konaní. Na základe uvedených skutočností má žalobca za to, že ústavnokonformným výkladom ustanovenia § 255 ods. 1 CSP treba dôjsť k záveru, že žalobca

má voči žalovanej plný nárok na náhradu trov konania. Preto žalobca žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v časti náhrady trov konania zmenil tak, že žalobcovi prizná nárok na náhradu trov konania voči žalovanej.

4. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrila.

5. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 ods. 1 CSP v rozsahu a z dôvodov odvolania žalobcu, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výroku III. o náhrade trov konania je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť a vec vrátiť podľa § 391 ods. 1 CSP súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. o povinnosti zaplatiť 1.000 eur s príslušenstvom a vo výroku II. o zamietnutí časti žaloby, odvolaním napadnutý nebol, a preto zostalo rozhodnutie súdu prvej inštancie v tejto výrokovej časti právoplatné a rozhodnutím odvolacieho súdu nedotknuté.

7. Odvolací súd sa zaoberal vadami uvedenými v ustanovení § 389 ods. 1 písm. b) CSP. Odvolací súd skúmal postup súdu prvej inštancie v tom smere, či jeho postupom nebolo znemožnené strane sporu, aby uskutočňovala jej patriace práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Vada konania vymedzená v § 389 ods. 1 písm. b) CSP je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj článku 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a článok 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

8. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

9. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

10. Z ustanovení Civilného sporového poriadku vyplýva, že v sporových konaniach sa ohľadom náhrady trov konania uplatňuje tzv. zásada úspechu. Úspech vo veci súd skúma vždy čo do právneho základu veci a čo do výšky priznaného nároku. Zásada úspechu sa uplatní tak, že neúspešná strana sporu je povinná nahradiť v spore úspešnej strane trovy konania, ktoré úspešnej strane vznikli (trovy, ktoré sú preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené) v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva. Procesný úspech sa určuje vo vzťahu k predmetu sporu úspechom v spore. V prípade, ak mala strana sporu úspech vo veci len čiastočný, zisťuje sa v prvom rade pomer úspechu. Aby čiastočný úspech založil nárok na čiastočnú náhradu trov konania, musí to byť prevažujúci úspech, teda aby po porovnaní procesnej úspešnosti oboch sporových strán zostala ešte suma opodstatňujúca záver o prevažujúcom úspechu jednej zo strán. Na rozhodnutie súdu o priznaní náhrady trov konania má teda zásadný vplyv pomer úspechu konkrétnej sporovej strany voči protistrane. Pomer rozdelenia náhrady trov zodpovedá pomeru víťazstva strany vo veci samej, zníženého o pomernú časť jej neúspechu.

11. Podľa § 220 ods. 2 CSP, v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

12. Právo účastníkov konania na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia je súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces podľa článku 46 Ústavy Slovenskej republiky a procesnou zárukou spravodlivého rozhodnutia, preto je povinnosťou súdu v každom svojom rozhodnutí uviesť v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 CSP dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých je rozhodnutie založené, tak po skutkovej, ako i právnej stránke veci, lebo inak účastník objektívne nemá možnosť posúdiť správnosť, resp. nesprávnosť rozhodnutia, prípadne postupu súdu a efektívne využiť svoje procesné právo na podanie opravného prostriedku proti rozhodnutiu. Účelom odôvodnenia je predovšetkým poukázať na správnosť rozhodnutia, preto odôvodnenie rozhodnutia musí byť aj

prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutia, t.j. musí byť preskúmateľné. Odôvodnenie, ktoré nezodpovedá týmto zákonným a ústavným požiadavkám, má za následok nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok dôvodov a súčasne znamená nesprávny procesný postup súdu, ktorý znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, preto v takom prípade prichádza do úvahy iba zrušenie rozhodnutia a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

13. Žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanej zaplatenia sumy 10.000 eur, pričom súd prvej inštancie napadnutým rozsudok zaviazal žalovanú k zaplateniu sumy 1.000 eur a žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 99,9 %. Odvolací súd sa stotožnil s odvolacími námietkami žalobcu o nepreskúmateľnosti a nesprávnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie v časti náhrady trov konania, nakoľko napadnutý výrok III. o náhrade trov konania je v rozpore so zásadou zodpovednosti za výsledok sporu vyjadrenou v § 255 ods. 1 a 2 CSP a nie je náležite odôvodnený. V konaní pred súdom prvej inštancie bol žalobca nepochybne procesne úspešný čiastočne len čo do sumy 1.000 eur (čo predstavuje úspech 10 %), žalovaná bola procesne úspešná čo do sumy 9.000 eur (čo predstavuje úspech 90 %) a napriek tomu, že žalovaná bola v konaní celkovo procesne úspešná v rozsahu 80 % (90 % - 10 %), súd prvej inštancie priznal žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 99,9 %. Toto svoje rozhodnutie pritom súd prvej inštancie žiadnym spôsobom neodôvodnil a len poukázal na ustanovenie § 255 ods. 2 CSP v spojení s § 262 ods. 2 CSP, čo má za následok úplnú nepreskúmateľnosť rozhodnutia v tejto časti. Odvolací súd preto konštatuje, že odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie vo výroku III. o trovách konania nezodpovedá požiadavkám riadneho odôvodnenia rozhodnutia podľa § 220 ods. 2 CSP, keď súd v odôvodnení rozhodnutia vôbec neuviedol, akými úvahami sa spravoval pri rozhodovaní o trovách konania a z akých dôvodov priznal žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 99,9 %, ktorý priznaný rozsah náhrady trov konania ani nie je v súlade s pomerom úspechu strán v spore.

14. Uvedené nedostatky rozhodnutia súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výroku III. o náhrade trov konania mali za následok, že žalobcovi ako odvolateľovi tak bolo znemožnené, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

15. Na základe týchto záverov odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výroku III. o náhrade trov konania podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

16. Súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu a jeho úlohou v ďalšom konaní bude vzhľadom na prijaté závery odvolacieho súdu a v nadväznosti na právoplatnosť rozsudku, vo výroku I. o peňažnej povinnosti a vo výroku II. o zamietnutí prevyšujúcej časti žaloby, opätovne rozhodnúť o náhrade trov konania, a to tak, že bude vychádzať z pomeru úspechu strán v spore podľa § 255 ods. 2 CSP a svoje rozhodnutie aj náležite, v súlade so zákonom odôvodní.

17. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).